

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3745/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.407/2023/17. számú ítélete, a Kúria mint másodfokú bíróság Kf.45.III.138/2024/2. számú ítélete, továbbá a Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.195/2022/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó (a panasz alapjául szolgáló eljárásban felperes) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján a Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.407/2023/17. számú ítélete, a Kúria mint másodfokú bíróság Kf.III.45.138/2024/2. számú ítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.195/2022/6. számú végzése ellen élt alkotmányjogi panasszal, e döntések alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege, alkotmányjogi szempontból, a rendelkezésre álló iratok, az általános hatáskörű bíróság által megállapított tényállás szerint, a következő.
- [3] Az indítványozó (felperes) és az alperes kormányhivatal között határozatlan idejű kormányzati szolgálati jogviszony állt fenn. Az alperes 2020. március 24-én a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 104. § (1) bekezdés m) pontja alapján a felperes kormányzati szolgálati jogviszonyának 2020. február 29-i hatállyal történt megszűnését állapította meg. A Közszolgálati Döntőbizottság (a továbbiakban: KDB) a 2020. július 27-én kelt határozatával a felperes – jogellenességre, joggal való visszaélésre, az egyenlő bánásmód megsértésére, valamint az együttműködési és tájékoztatási kötelezettség megszegésére hivatkozó – közszolgálati panaszának részben helyt adva a kormányzati szolgálati jogviszony jogellenes megszűnésével összefüggésben

kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek átalánykártérítés címén tízhavi illetménynek megfelelő összeget, egyebekben a panaszt elutasította.

- [4] A felperes pontosított kereseti kérelmében a KDB határozatának megváltoztatását kérte. Álláspontja szerint az alperes jogellenesen alkalmazta a Kit. 104. § (1) bekezdés m) pontját a kormányzati szolgálati jogviszonya megszűnésének jogcímeként, az csak indokolt felmentéssel, a Kit. 107. § (3) bekezdése és 75. § (3) bekezdése alapján lett volna megszüntethető.
- [5] A Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) – megismételt eljárásban hozott – ítéletével a KDB határozatát megváltoztatta, és kötelezte az alperest, hogy a kormányzati szolgálati jogviszony egyenlő bánásmód követelményébe ütköző megszüntetése okán fizessen meg a felperesnek elmaradt illetmény, cafeteria-juttatás, kártérítés és sérelemdíj, valamint átalánykártérítés jogcímén meghatározott összeget, továbbá perköltséget. Megállapította, hogy a felperes kormányzati szolgálati jogviszonya a bíróság ítéletének jogerőre emelkedése napjával szűnik meg; ezt meghaladóan a keresetet elutasította (Fővárosi Törvényszék 109.K.700.820/2023/10. számú, 2023. június 30-án kelt ítélete).
- [6] [A Fővárosi Ítéltábla előzményi eljárásban hozott, a panasz-indítványban szereplő végzésével kapcsolatban az iratok szerint a Fővárosi Törvényszék korábbi, 109.K.702.750/2021/36. számú, 2022. június 21-én kelt ítéletével szemben mindkét peres fél fellebbezéssel élt. A Fővárosi Ítéltábla az 1.Kf.700.195/2022/6. számú végzésével a felperes fellebbezését alaptalannak, az alperes fellebbezését alaposnak találta, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érintette, fellebbezett részét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot az alperesnek az Ebktv. 19. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettsége teljesítése érdekében előadott hivatkozásai és okirati bizonyítékai – az Ebktv. 8. § s) pontja szerinti védett tulajdonság tekintetében az összehasonlítható csoport megjelölése kérdésének vizsgálatát is magában foglaló – elbírálása tárgyában új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.]
- [7] Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel, amelyben a felperes teljes keresetének elutasítását kérte.
- [8] A felperes iratbetekintés során az alperes fellebbezéséről – még felterjesztése előtt – tudomást szerzett, és annak ismeretében 2023. augusztus 29-i keltezéssel fellebbezést, azzal egyidejűleg igazolási kérelmet nyújtott be az elsőfokú bíróságra, és egyben fellebbezési ellenkérelmet, valamint az előzőleg eljáró másodfokú tanács kizárása iránti kérelmet is előterjesztett. A felperes e beadványa fellebbezési részében az ítélet indokolásának a megváltoztatását kérte.
- [9] A Fővárosi Ítéltábla (a továbbiakban: másodfokú bíróság) a felperes kizárás iránti kérelmének és igazolási kérelmének elutasítását, valamint fellebbezésének visszautasítását követően a 6. sorszámú végzésében felhívta a felperest fellebbezési ellenkérelem vagy csatlakozó fellebbezési kérelem 8 napon belül, írásban „ennél a

bíróságnál” történő előterjesztésére. A felperes e végzést és az annak mellékletét képező alperesi fellebbezést a letöltési igazolás tanúsága szerint 2023. november 22-én vette át.

- [10] A felhívásra a felperes 2023. november 30-án elektronikus úton – a fellebbezés előterjesztéséhez készült nyomtatvány használatával – terjesztette elő fellebbezési ellenkérelmét, amely ekképp az elsőfokú bíróságon került iktatásra, és onnan irattovábbítással 2023. december 4-én érkezett meg a másodfokú bíróságra. A felperes a másodfokú eljárás során 2024. június 11-én megtartott tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy „az írásbelivel egyezően fenntartom a fellebbezési ellenkérelmemet, és abban az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérem a megállapított diszkrimináció és annak jogkövetkezményei vonatkozásában, tehát magát az ítéletet elfogadom. Ugyanakkor csatlakozó fellebbezéssel kérem az ítélet indokolásának módosítását az általam kifejtettek szerint a vallási diszkrimináció tárgyában”.
- [11] A másodfokú bíróság a felperes csatlakozó fellebbezését visszautasította, az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét megváltoztatta és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek a kormányzati szolgálati jogviszonya jogellenes megszüntetésével összefüggésben átalánykártérítést. Megállapította, hogy a felperes kormányzati szolgálati jogviszonya a megszüntetésről szóló alperesi jognyilatkozat szerinti időpontban megszűnt. A határozat rendelkező része és indokolása tájékoztatást adott arról is, hogy az ítéletnek a csatlakozó fellebbezést visszautasító rendelkezése ellen fellebbezésnek a Pp. 372. § (3) bekezdésére és a Kp. 102. § (2) bekezdésére, valamint 112. § (1) bekezdésére figyelemmel helye van (Fővárosi Ítéltábla 2024. június 11-én kelt 1.Kf.700.407/2023/17. számú ítélete).
- [12] A felperes fellebbezésében elsődlegesen a jogerős ítélet csatlakozó fellebbezést visszautasító részének a „megsemmisítését” és annak érdemi elbírálását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására „kötelezését” és másik eljáró tanács kijelölését kérte. Álláspontja szerint a visszautasító rendelkezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésébe, a Kp. 105. § (1) bekezdésébe, valamint a Pp. 372. § (1) és (2) bekezdésébe ütközik. A Kúria mint másodfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla Kf.700.407/2023/17. számú ítéletének a felperes csatlakozó fellebbezését elutasító rendelkezését helybenhagyta (2024. november 20-án kelt Kf.III.45.138/2024/2. számú ítélet).
- [13] 1.2. Az indítványozó az Alkotmánybíróság főtitkárának felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésére, VI. cikk (1) bekezdésére, VII. cikk (1) bekezdésére, VIII. cikk (5) bekezdésére, XII. cikkére, XV. cikk (1) és (2) bekezdésére, XVII. cikk (3) bekezdésére, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére hivatkozik.
- [14] Alkotmánybírósági határozatok és az Ebktv., valamint a Pp. tovább a Kp. és a Ptk., az Rtv. egyes szabályai idézése mellett az indítvány – a tartalma szerint – az Abtv. 29. §-a

szerinti befogadási feltétel valamelyikének teljesüléséről az alábbiak szerint tartalmaz érvelést, a kiegészített indítványnak a 24-26. oldala c) 1. és 2. pontjaiban.

- [15] A panasz tartalma szerint alapvető alkotmányjogi kérdések: a Kp. és Pp. fenti, kollíziója a fellebbezési ellenkérelem benyújtása helyének meghatározására közigazgatási perben esetlegesen alkotmányjogi kérdést is felvet, ha a bíróság Pp.-re alapozott álláspontja nem egyértelmű egy Kp. alatti eljárásban, ahol külön szabályozás is van erre vonatkozóan. Az ítélőtáblai bírói tanács kizárása iránti kérelem pártatlan bírósághoz való alapjog-sértő volta Kp. és Pp. fenti, kollíziója a bíró elfogultság miatti kizárási körének meghatározására közigazgatási perben esetlegesen alkotmányjogi kérdést is felvet, ha a bíróság Pp.-re alapozott álláspontja nem egyértelmű egy Kp. alatti eljárásban, ahol fentebb kifejtettek szerint eltérő szabályozás is van erre vonatkozóan.
- [16] A panasz tartalma szerint alapjogsérelmek, amelyek a bírói döntést érdemben befolyásolták: a bírósági eljárás további, az Alaptörvény tisztességes bírói eljárás előírásába ütköző intézkedései és mulasztásai-a Törvényszék első eljárásában az alperesi védírat határidőben benyújtás hiánya miatti ítélethozatal mellőzése. A Fővárosi Törvényszék 109.K.700.820/2023/10. számú, ismételt elsőfokú ítéletének (csak az egyenlő bánásmód kapcsán, az egyes elutasító rendelkezéseire vonatkozóan) alaptörvény-ellenessége amiatt befolyásolhatta a bírói döntést érdemben, miután valótlanul állította a bíróság, hogy az indítványozó felperes nem tájékoztatta volna előre alperest a lelkiismereti alapú tiltakozásáról, vallásáról, és emiatt nem kellett volna azt figyelembe vennie.
- [17] 1.3. Az indítványozó egyúttal igazolási kérelmet is terjesztett elő „esetleges mulasztás esetére, a többszörös kúriai eljárások miatt”. Ezt azzal indokolta, hogy az Ítélőtábla ítélete jogellenesen az ítéletbe foglalta a csatlakozó a fellebbezése elutasítási döntését, ami emiatt külön fellebbezést kellett előterjesztenie, a felülvizsgálati kérelem mellett, így két Kúriai döntést kellett megvárnia és sajnálatos módon a több oldalas befogadási indokait negligálták, emiatt az első kúriai visszautasító döntés ellen nem tudott alkotmányjogi panaszt előterjeszteni, így csak az utóbbi döntés a 2025. január 8-i dátumával pótlólag kiegészítette a kérelmét, ami időközben került írásban megküldésre.
- [18] A panasz tartalma alapján az igazolási kérelem a két kúriai döntéssel, a Kúria mint másodfokú bíróság ítéletével, a Kúria Kfv.II.145.104/2024/2. számú végzésével és az előzményi eljárással kapcsolatos, jóllehet az indítvány nem jelöli meg, hogy melyik bírói döntéssel kapcsolatban, milyen határidőt mulasztott el. A panasz a kúriai, felülvizsgálati eljárásban hozott döntésnek az alkotmánybírósági vizsgálatát nem kezdeményezte [panasz 3. oldal, 1. c) pont].
- [19] Továbbá a beadvány szerint az indítványozó indítványozta az Alkotmánybíróság egyik, az Alkotmánybíróság 3. öttagú tanácsában működő tagjának a kizárását az eljárásból.

- [20] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket.
- [21] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó az alapügyben felperes volt, jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [22] Az indítvány megfelel továbbá az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], illetve e vonatkozásban az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Indítványának benyújtását indokolta, kifejtve az érintett Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a támadott bírói döntések megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [23] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában a rendes jogorvoslattal tovább nem támadható jogerős bírósági döntéseket (a másodfokú bíróság, az ítéltábla 1.Kf.700.407/2023/17. számú ítéletét, az elsőfokú bíróság, a Fővárosi Törvényszék 109.K.700.820/2023/10. számú ítéletére kiterjedően, és a Kúria mint másodfokú bíróság Kf.III.45.138/2024/2. számú ítéletét) támadta.
- [24] Ez alól kivételt jelent a másodfokú bíróság előzményi eljárásban hozott, új eljárásra és új határozat hozatalára utasító döntése (a Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.195/2022/6. számú végzése); az ilyen döntés nem támadható alkotmányjogi panasszal, ezért igazolási kérelemről a végzéssel kapcsolatban nem kellett formálisan dönteni a jelen esetben. Az Abtv. 27. §-a szerint az ügy érdemében hozott, vagy eljárást lezáró döntés ellen lehet panaszt benyújtani.
- [25] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető

alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [26] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírói döntések alaptörvény-ellenességét állította, számos alaptörvényi rendelkezés alapján. Ennek kapcsán jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Az Alkotmánybíróság ekként a bírói döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4], 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság rámutatott már arra, hogy „[a] bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe”. „Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [...]” {ld. először: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}
- [27] A vizsgált ügyben eljáró bíróságok indokolásukban bemutatták döntésük indokait, ezek között azokat az érveket és jogszabályokat is, amelyek a csatlakozó fellebbezés mikénti elintézésére vonatkoznak a konkrét tényállás mellett. Az első- és másodfokú bíróság részletesen foglalkozott a felperesnek az Ebktv-re vonatkozó érvelésével is.
- [28] A jelen esetben és indítvány alapján nem állapítható meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelelne az Abtv. 29. §-ában írt bármely feltételnek Szakjogi, törvényértelmezési, tényállási kérdés az a jelen esetben, hogy a felperes keresetét, csatlakozó fellebbezését milyen megállapított tényállás és milyen tételes jog alapján bírálta el az általános hatáskörű bíróság.
- [29] Az indítványozónak jelen alkotmányjogi panasz beadványában előadott érveit illetően tehát az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratok alapján arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem volt megállapítható, hogy a támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.

- [30] A fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, ezért az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.
- [31] 3. Tekintettel arra, hogy a jelen alkotmányjogi panasz elintézésékor az eljáró bírói tanács az Alkotmánybíróság 2. ötagú tanácsa, és ennek a tanácsnak nem tagja az Alkotmánybíróság ama tagja, akit a kizárásra irányuló kifogás érint, a kifogás elintézése tárgyában nem volt szükség intézkedésre [Abtv. 62. § (1)-(5) bekezdések].

Budapest, 2025. május 27.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró